

Effektivare handläggning av stämpelskatteärenden (prop. 2004/05:51)

Sammanfattning

I betänkandet tillstyrker utskottet regeringens förslag till lagändringar i syfte att effektivisera handläggningen, debiteringen och uppbörden av stämpelskatt. De nya reglerna skall träda i kraft den 1 maj 2005.

De merkostnader som eventuellt kan uppkomma för berörda myndigheter skall finansieras inom gällande budgetramar.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll.....	4
Utskottets överväganden.....	6
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	7
Propositionen.....	7
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag.....	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Effektivare handläggning av stämpelskatteärenden

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter,
2. lag om ändring i lagen (1955:227) om inskrivning av rätt till luftfartyg,
3. lag om ändring i sjölagen (1994:1009),
4. lag om ändring i lagen (2003:528) om företagsinteckning, och
5. lag om upphävande av förordningen (1941:417) angående införande av förordningen om arvsskatt och gåvoskatt.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:51.

Stockholm den 10 februari 2005

På skatteutskottets vägnar

Susanne Eberstein

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Susanne Eberstein (s), Anna Grönlund Krantz (fp), Ulla Wester (s), Lennart Hedquist (m), Per Erik Granström (s), Per-Olof Svensson (s), Per Landgren (kd), Ulf Sjösten (m), Mats Berglind (s), Catharina Bråkenhielm (s), Stefan Hagfeldt (m), Britta Rådström (s), Fredrik Olovsson (s), Anne-Marie Ekström (fp), Per Rosengren (v) och Staffan Danielsson (c).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I proposition 2004/05:51 föreslår regeringen ett antal lagändringar som huvudsakligen gäller förfarandet vid betalning av stämpelskatt. Regeringens förslag till riksdagsbeslut redovisas i *bilaga 1*. De ändringar i lagtext som regeringen föreslår framgår av *bilaga 2*. Någon motion har inte väckts i ärendet.

Flertalet ändringsförslag har aktualiserats genom framställningar från olika berörda myndigheter. Framställningarna har legat till grund för en promemoria (Fi2004/1996) som har remissbehandlats. Regeringen har hört Lagrådet.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ändringar som innebär att handläggningen, debiteringen och uppbörden av stämpelskatt effektiviseras.

Ett av förslagen är att stämpelskattelagen kompletteras så att det beträffande samma förvärv i vissa fall blir möjligt att fastställa stämpelskatten i olika omgångar. Närmare innebär förslaget att om köpehandlingen innehåller ett villkor om tilläggsköpeskillning skall inskrivningsmyndigheten, om lagfartsansökan beviljas, fastställa stämpelskatten med den preliminärt angivna köpeskillningen som underlag. När köpeskillningen är slutligt bestämd skall inskrivningsmyndigheten meddela ett nytt beslut om stämpelskatt med tillämpning av de regler som gällde när ansökan om lagfart beviljades. Den skattskyldige skall därvid betala mellanskillnaden. Det förhållandet att köpehandlingen innehåller ett villkor om tilläggsköpeskillning skall därför i fortsättningen inte utgöra hinder för inskrivningsmyndigheten att meddela ett beslut om stämpelskatt i samband med att ansökan om inskrivning av lagfart eller tomträtt beviljas.

Ett annat förslag är att uppgiften att i vissa fall på inskrivningsmyndighetens uppdrag värdera fast egendom och tomträtt flyttas från länsstyrelsen till Skatteverket. Detta förslag har initierats från länsstyrelsehåll.

Enligt ett tredje förslag införs en omprövningsskyldighet för inskrivningsmyndigheten när det gäller beslut om fastställande av skatt, efterbeskattning och återvinning. En möjlighet för inskrivningsmyndigheten att materiellt ompröva sina beslut i stämpelskattefrågor bör medföra att ett minskat antal överklaganden måste prövas av de högre instanserna. Beslut som blivit felaktiga på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning skall i fortsättningen kunna rättas snabbare och enklare genom

att beslutsmyndigheten själv ändrar sitt beslut i stället för att prövningen sker i högre instans. Detta innebär besparingar för staten och en smidigare, billigare samt snabbare handläggning för den enskilde.

Två ytterligare förslag på stämpelskatteområdet gäller dels att reglerna om överklagande förtydligas på så sätt att det klart framgår att en treårig överklagandetid skall gälla för beslut om efterbeskattning, dels en ny regel som preciserar hur värden som anges i utländsk valuta skall räknas om till svenska kronor vid stämpelskatteberäkningen. Vidare föreslås att riksdagen öppnar möjlighet för regeringen att bestämma att även en annan myndighet än inskrivningsmyndigheten skall kunna ansöka om indrivning av stämpelskatt och dröjsmålsavgift. Enligt gällande lagtext är det endast inskrivningsmyndigheten som kan ansöka.

De nya reglerna för stämpelskatteärenden föreslås träda i kraft den 1 maj 2005. I den mån merkostnader uppkommer för berörda myndigheter skall dessa finansieras inom gällande budgetramar.

I propositionen föreslås slutligen att förordningen (1941:417) angående införande av förordningen om arvsskatt och gåvoskatt skall upphöra att gälla vid utgången av april 2005. Förordningen borde ha upphävts i samband med att arvs- och gåvoskatten avskaffades (prop. 2004/05:25, bet. 2004/05:SkU18, rskr. 2004/05:134).

Utskottets överväganden

Utskottet har inte något att erinra mot regeringens förslag utan tillstyrker propositionen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2004/05:51 Effektivare handläggning av stämpelskatteärenden:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter,
2. lag om ändring i lagen (1955:227) om inskrivning av rätt till luftfartyg,
3. lag om ändring i sjölagen (1994:1009),
4. lag om ändring i lagen (2003:528) om företagsinteckning,
5. lag om upphävande av förordningen (1941:417) angående införande av förordningen om arvsskatt och gåvoskatt.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter

dels att 9, 26, 31, 33, 35 och 39–39 c §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas tre nya paragrafer, 24 a, 37 a och 37 b §§, samt närmast före 24 a och 37 a §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

Vid köp av fast egendom bestäms värdet enligt 8 § genom att köpeskillingen jämförs med taxeringsvärdet för året närmast före det år då ansökan om lagfart beviljas. Det högsta av dessa värden anses som egendomens värde.

Saknas särskilt taxeringsvärde för det i första stycket angivna året görs jämförelsen i stället med det värde som inskrivningsmyndigheten, med ledning av intyg av sakkunnig eller annan utredning, bedömer att egendomen hade vid tidpunkten för upprättandet av den handling på vilken förvärvet grundas.

Ingår i egendomen sådana tillbehör till fastighet som avses i 2 kap. 3 § jordabalken skall till taxeringsvärdet läggas värdet av dessa tillbehör.

Om det finns särskilda skäl, skall Skatteverket på begäran av inskrivningsmyndigheten värdera egendomen i sådana fall som avses i andra eller tredje stycket eller 11 §.

Omräkning av utländsk valuta

24 a §

Värdet av utländsk valuta beräknas efter den växelkurs som gäller vid skattskyldighetens inträde. Vid beräkning av skatt enligt 22 § skall värdet av de tidigare inteckningarna dock beräknas efter den växelkurs som gäller vid tidpunkten för skattskyldighetens inträde för de nya inteckningarna.

26 §

Beslut om fastställande av skatten skall meddelas när skattskyldigheten inträder eller, om något hindrar detta, så snart hindret blivit undanröjt.

Innehåller en köpehandling i de

fall som avses i 25 § a ett villkor om tilläggsköpeskillning, skall beslutet grundas på den köpeskillning som är angiven i köpehandlingen om annat inte framgår av bestämmelserna i 9–14 §§. När den slutliga köpeskillningen är känd, skall inskrivningsmyndigheten meddela ett nytt beslut som grundas på den sammanlagda köpeskillningen om annat inte framgår av bestämmelserna i 9–14 §§.

31 §

Skatten skall betalas till inskrivningsmyndigheten eller den myndighet regeringen bestämmer inom en månad från den dag, då beslut om skatten tillhandahålls sökanden. Innan beslutet om skatten har meddelats får skatten inte tas emot.

Om en överrätt fastställer skatten till ett högre belopp, skall det tillkommande skattebeloppet betalas inom en månad efter det att överrättens beslut har meddelats.

Skatten skall betalas till inskrivningsmyndigheten eller den myndighet regeringen bestämmer inom en månad från den dag, då beslut om skatten tillhandahålls sökanden. *I de fall som avses i 26 § andra stycket skall tidigare fastställd stämpelskatt avräknas från det nya skattebeloppet.* Innan beslutet om skatten har meddelats får skatten inte tas emot.

Om en inskrivningsmyndighet efter omprövning eller en överrätt efter överklagande fastställer skatten till ett högre belopp, skall det tillkommande skattebeloppet betalas inom en månad efter det att inskrivningsmyndighetens eller överrättens beslut har meddelats.

33 §¹

Inskrivningsmyndigheten får inte lämna ut en handling som ligger till grund för skattens fastställande eller ett pantbrev förrän skatten har betalats. Detta gäller inte om uppskov medgetts enligt bestämmelserna i 32 a § första stycket.

En handling som ligger till grund för skattens fastställande eller ett pantbrev får inte lämnas ut förrän skatten har betalats. Detta gäller inte om uppskov medgetts enligt bestämmelserna i 32 a § första stycket.

Har en inteckning förts över från fartygsregistrets skeppsbyggnadsdel till fartygsregistrets skeppsdel i samband med att ett skeppsbygge registrerats som skepp, får inte nationalitetshandlingen för skeppet lämnas ut förrän skatten för inteckningen har betalats.

¹ Senaste lydelse 2001:345.

35 §²

Om skatten inte har betalats inom föreskriven tid, skall skattebeloppet och i förekommande fall dröjsmålsavgift på framställning av inskrivningsmyndigheten omedelbart lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

Om skatten inte har betalats inom föreskriven tid, skall skattebeloppet och i förekommande fall dröjsmålsavgift på framställning av inskrivningsmyndigheten *eller av annan myndighet som regeringen bestämmer* omedelbart lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp.

Omprövning av beslut

37 a §

Ett beslut av en inskrivningsmyndighet som innefattar prövning av en fråga om fastställande av skatt, efterbeskattning eller återvinning skall ändras av myndigheten, om beslutet är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning och beslutet kan ändras snabbt och enkelt. Ett beslut får ändras till nackdel för en enskild part endast om parten medger det.

Skyldigheten att ompröva beslutet gäller även om beslutet överklagas. Skyldigheten gäller dock inte om inskrivningsmyndigheten redan har överlämnat handlingarna till högre instans eller om det i annat fall finns särskilda skäl mot att myndigheten ändrar sitt beslut.

37 b §

Ett överklagande av en inskrivningsmyndighets beslut förfaller, om myndigheten själv efter omprövning enligt 37 a § ändrar beslutet så som klaganden begär.

Ändrar inskrivningsmyndigheten beslutet på annat sätt än klagan-

² Senaste lydelse 1993:907.

den begär, skall överklagandet anses omfatta det nya beslutet, om inte överklagandet skall avvisas enligt 24 § förvaltningslagen (1986:223) eller 38 § fjärde stycket lagen (1996:242) om domstolsärenden.

39 §³

Ett beslut av en inskrivningsmyndighet enligt 19 kap. 3 § jordabalken som innefattar prövning av en fråga om fastställande eller återvinning av skatt får överklagas inom tre år från dagen för beslutet. Har en part överklagat beslutet och vill även motparten överklaga, skall dennes skrivelse ha kommit in till hovrätten inom två månader från det att delgivning som avses i 52 kap. 7 § rättegångsbalken har skett. Hovrätten skall pröva frågan om motpartens överklagande har skett inom rätt tid.

Vid överklagande av ett beslut som avses i första stycket skall hovrätten, om målet tas upp till prövning, alltid höra motparten.

39 a §⁴

Ett beslut av inskrivningsmyndigheten enligt 2 kap. 2 § lagen (2003:528) om företagsinteckning som innefattar prövning av en fråga om fastställande eller återvinning av skatt får överklagas inom tre år från dagen för beslutet. Har en part överklagat beslutet och vill även motparten överklaga, skall dennes skrivelse ha kommit in till den tingsrätt som avses i 38 a § inom två månader från det att tingsrätten har delgett motparten ett föreläggande enligt 15 § lagen (1996:242) om domstolsärenden att svara på överklagandet. Tingsrätten skall pröva frågan om motpartens överklagande har skett inom rätt tid.

Ett beslut av inskrivningsmyndigheten enligt 2 kap. 2 § lagen (2003:528) om företagsinteckning som innefattar prövning av en fråga om fastställande av skatt, *efterbeskattning* eller återvinning får överklagas inom tre år från dagen för beslutet. Har en part överklagat beslutet och vill även motparten överklaga, skall dennes skrivelse ha kommit in till den tingsrätt som avses i 38 a § inom två månader från det att tingsrätten har delgett motparten ett föreläggande enligt 15 § lagen (1996:242) om domstolsärenden att svara på överklagandet. Tingsrätten skall pröva frågan om motpartens överklagande har skett

³ Senaste lydelse 2001:345.

⁴ Senaste lydelse 2004:86.

inom rätt tid.

Vid överklagande av ett beslut som avses i första stycket skall tingsrätten, om ärendet tas upp till prövning, alltid höra motparten.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till hovrätten.

39 b §⁵

Ett beslut av registermyndigheten enligt 3 § andra stycket som innefattar prövning av en fråga om fastställande eller återvinning av skatt får överklagas inom tre år från dagen för beslutet. Har en part överklagat beslutet och vill även motparten överklaga, skall dennes skrivelse ha kommit in till Stockholms tingsrätt inom två månader från det att tingsrätten har delgett motparten ett föreläggande enligt 15 § lagen (1996:242) om domstolsärenden att svara på överklagandet. Tingsrätten skall pröva frågan om motpartens överklagande har skett inom rätt tid.

Vid överklagande av ett beslut som avses i första stycket skall tingsrätten, om ärendet tas upp till prövning, alltid höra motparten.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till hovrätten.

Ett beslut av registermyndigheten enligt 3 § andra stycket som innefattar prövning av en fråga om fastställande av skatt, *efterbeskattnings* eller återvinning får överklagas inom tre år från dagen för beslutet. Har en part överklagat beslutet och vill även motparten överklaga, skall dennes skrivelse ha kommit in till Stockholms tingsrätt inom två månader från det att tingsrätten har delgett motparten ett föreläggande enligt 15 § lagen (1996:242) om domstolsärenden att svara på överklagandet. Tingsrätten skall pröva frågan om motpartens överklagande har skett inom rätt tid.

39 c §⁶

Ett beslut av inskrivningsmyndigheten enligt 1 b § lagen (1955:227) om inskrivning av rätt till luftfartyg som innefattar prövning av en fråga om fastställande eller återvinning av skatt får överklagas inom tre år från dagen för beslutet. Har en part överklagat beslutet och vill även motparten överklaga, skall dennes skrivelse ha kommit in till Stockholms tingsrätt inom två månader från det att tingsrätten har delgett motparten ett föreläggande enligt 15 § lagen (1996:242) om domstolsärenden att svara på överklagandet. Tingsrätten skall pröva frågan om motpartens överklagande har skett inom rätt

Ett beslut av inskrivningsmyndigheten enligt 1 b § lagen (1955:227) om inskrivning av rätt till luftfartyg som innefattar prövning av en fråga om fastställande av skatt, *efterbeskattnings* eller återvinning får överklagas inom tre år från dagen för beslutet. Har en part överklagat beslutet och vill även motparten överklaga, skall dennes skrivelse ha kommit in till Stockholms tingsrätt inom två månader från det att tingsrätten har delgett motparten ett föreläggande enligt 15 § lagen (1996:242) om domstolsärenden att svara på överklagandet. Tingsrätten skall pröva frågan om motpartens överklagande har skett

⁵ Senaste lydelse 2004:86.

⁶ Senaste lydelse 2004:86.

tid. inom rätt tid.

Vid överklagande av ett beslut som avses i första stycket skall tingsrätten, om ärendet tas upp till prövning, alltid höra motparten.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till hovrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2005. Äldre bestämmelser tillämpas i fråga om beslut om stämpelskatt som meddelats före ikraftträdandet.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1955:227) om inskrivning av rätt till luftfartyg

Härigenom föreskrivs att 38 a § lagen (1955:227) om inskrivning av rätt till luftfartyg skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

38 a §¹

Vid handläggning hos inskrivningsmyndigheten av inskrivningsärenden tillämpas inte bestämmelserna i 10 § andra stycket, 27 och 28 §§ förvaltningslagen (1986:223).

Vid handläggning hos inskrivningsmyndigheten av inskrivningsärenden tillämpas inte bestämmelserna i 10 § andra stycket, 27 och 28 §§ förvaltningslagen (1986:223). *Av 37 a och 37 b §§ lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter framgår att inskrivningsmyndigheten skall ompröva beslut om stämpelskatt i vissa fall.*

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2005. Äldre bestämmelser tillämpas i fråga om beslut om stämpelskatt som meddelats före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 2004:82.

3 Förslag till lag om ändring i sjölagen (1994:1009)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 15 a § sjölagen (1994:1009) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

15 a §¹

Vid behandlingen hos registermyndigheten av registerärenden tillämpas inte bestämmelserna i 10 § andra stycket, 27 och 28 §§ förvaltningslagen (1986:223).

Vid behandlingen hos registermyndigheten av registerärenden tillämpas inte bestämmelserna i 10 § andra stycket, 27 och 28 §§ förvaltningslagen (1986:223). *Av 37 a och 37 b §§ lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter framgår att inskrivningsmyndigheten skall ompröva beslut om stämpelskatt i vissa fall.*

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2005. Äldre bestämmelser tillämpas i fråga om beslut om stämpelskatt som meddelats före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 2001:384.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (2003:528) om företagsinteckning

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 § lagen (2003:528) om företagsinteckning skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

3 §

Vid behandlingen hos inskrivningsmyndigheten av inskrivningsärenden tillämpas inte 10 § andra stycket, 27 och 28 §§ förvaltningslagen (1986:223).

Vid behandlingen hos inskrivningsmyndigheten av inskrivningsärenden tillämpas inte *bestämmelserna* i 10 § andra stycket, 27 och 28 §§ förvaltningslagen (1986:223). *Av 37 a och 37 b §§ lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter framgår att inskrivningsmyndigheten skall ompröva beslut om stämpelskatt i vissa fall.*

Ansökningar och anmälningar i inskrivningsärenden skall vara skriftliga.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2005. Äldre bestämmelser tillämpas i fråga om beslut om stämpelskatt som meddelats före ikraftträdandet.

5 Lag om upphävande av förordningen (1941:417)
angående införande av förordningen om arvsskatt
och gåvoskatt

Regeringen föreskriver att förordningen (1941:417) angående införande av förordningen om arvsskatt och gåvoskatt skall upphöra att gälla vid utgången av april 2005.